

За інженерні кадри

Газета видається
з лютого 1981 року.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ОРГАН ПАРТКОМУ, ПРОФКОМУ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ТА РЕКТОРАТУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 29 (109)

Виходить раз
на тиждень

П'ятниця, 9 вересня 1983 року.

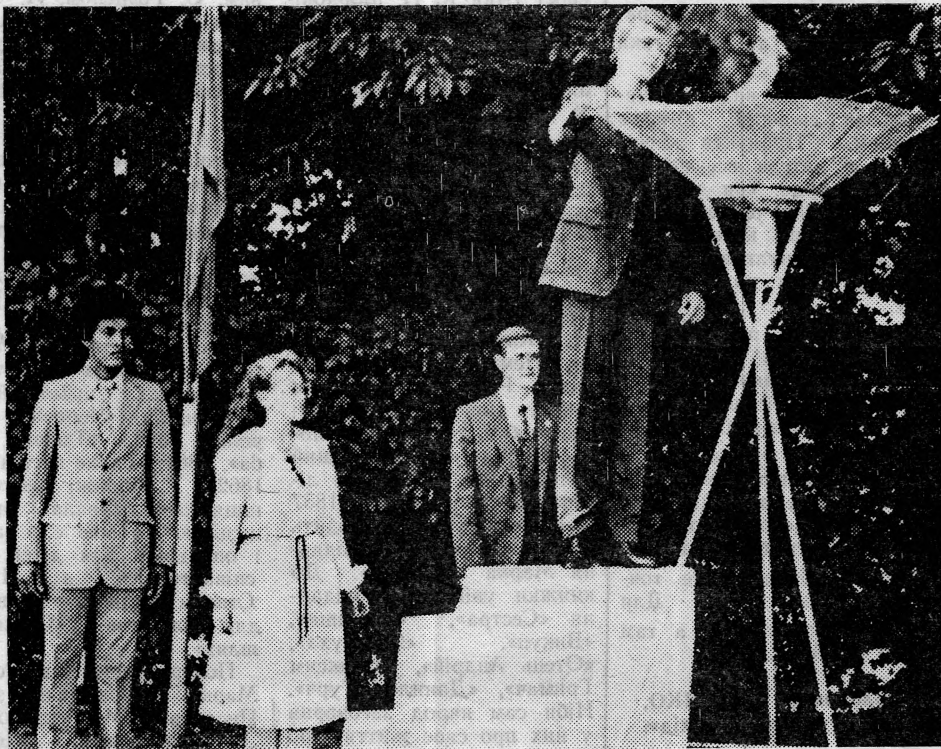
Ціна 1 коп

Здрастуй, інституте

Той день їм запам'ятається назавжди. Радісні і трошки схвилювані зібрались вони на інститутському стадіоні «Олімп» на своє урочисте свято. Так, це було справжнє свято. Свято влаштоване спеціально їм — молодим, енергійним, прагматичним — тим, хто йшов до цього дня крізь серйозні випробування на вступних екзаменах.

Посвята в студенти, то важлива подія в житті і викладачів інституту, і самих винуватців торжества. В цей день кожен підводить, так би мовити, підсумки своєї роботи, подумки осмислюється над пройденим, будує свої плани на майбутнє.

Як символ спадкоємності поколінь — випускники ВПІ передали в той день прапор інституту першокурсникам і закликали їх свято берегти і примножувати кращі традиції вузу, в усьому і завжди відстоювати чистоту комуністичних

ідеалів, наполегливо боротися за глибокі знання, брати активну участь в громадському житті, високо і гордо нести звання студента-політехніка.

Над стадіоном спалахує символічний вогонь свята. Його принесли сюди з парку слави від могили невідомого солдата кращі першокурсники Любіку Дала Бенжамін (Конго), Костянтин Мандебура, Ірина Повстенюк та Ігор Ткач.

Символічний ключ до знань і студентський квиток одержує з рук ректора В. І. Кузьміна студентка першого курсу Алла Машинська.

Студентами ВПІ стали також 87 юнаків та дівчат країн Азії, Африки і Латинської Америки. На фото праворуч: виступає кубинець Археліо Таярд Фабре.

Фоторепортаж
Р. КУТЬКОВА.

Всесоюзний семінар

З 6 по 9 вересня у Вінницькому політехнічному інституті проводиться Всесоюзний семінар по темі «Оптимізація складних систем». Організатори семінару — Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти СРСР та УРСР і Академія наук України.

На семінар з'їхалось близько 150 вчених з 30 міст країни, серед них 35 докторів і 101 кандидат наук, провідні спеціалісти науково-дослідних інститутів, конструкторських бюро, промислових підприємств, аспіранти навчальних інститутів та інститутів АН УРСР. В семінарі беруть участь також провідні вчені з Келецької вищої політехнічної школи (ПНР), а також члени Вінницької Малої Академії наук.

На пленарних засіданнях учасники семінару заслухали доповіді провідних вчених в галузі оптимізації складних систем — професора І. В. Кузьміна «Науково-методичні аспекти оптимізації складних систем», професора Г. Я. Канівця «Принципи створення систем автоматизованого формування алгоритмів розрахунку хіміко-технологічних систем і об'єктів», член-кореспондента АН СРСР Л. С. Попиріна «Математичне моделювання і опти-

мізація теплоенергетичних установок», дійсного члена Академії наук УРСР В. І. Скурихіна «Загальносистемні і методологічні питання застосування обчислювальної техніки при оптимізації складних систем».

Робота семінару проводиться по трьох напрямках-секціях:

1. «Науково-методичні проблеми аналізу і синтезу складних систем», науковий керівник — професор І. В. Кузьмін.

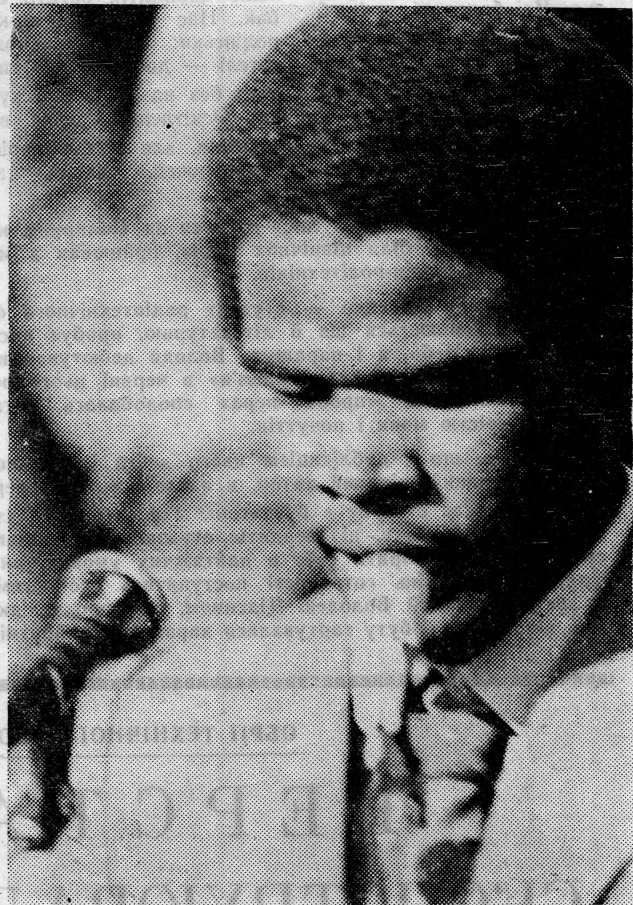
2. «Оптимізація електро-технічних, теплоенергетичних і хіміко-технологічних систем, режимів і устаткування», науковий керівник — професор Г. Я. Канівець.

3. «Загальносистемні та методичні питання застосування засобів обчислювальної техніки», науковий керівник — академік АН УРСР В. І. Скурихін.

Для учасників семінару науково-дослідним сектором ВПІ організована виставка науково-технічних досягнень вчених нашого інституту.

Сьогодні семінар завершує свою роботу.

В. І. ДЕРЕВ'ЯНКО,
кандидат технічних наук,
старший науковий співробітник, вчений секретар оргкомітету семінару.

Дисципліна і ще раз дисципліна

Неухильне виконання постанов партії та уряду про зміцнення трудової дисципліни повинно постійно бути в центрі уваги кожного трудового колективу. Від виконання цих постанов залежить кількість і якість роботи співробітників інституту, реальність виконання наших планів.

Комісія партійного комітету, адміністрації, головної групи народного контролю ВПІ перевіряла додержання режиму робочого дня на деяких інститутських ділянках перед початком нового навчального року.

Основна маса співробіт-

ників виконує режим робочого дня, встановлений наказами ректора по інституту. Відмічено інтенсивну роботу по підготовці до нового навчального року кафедр обчислювальної техніки, нарисної геометрії, російської мови, теоретичних основ електротехніки, автоматичних систем управління, фізики, теоретичної механіки, хімії, електронних приладів, в навчальному відділі, відділі технічних засобів навчання і відділі кадрів.

Проте в багатьох підрозділах, на жаль, до цієї важливої справи віднося-

ться байдуже, відсутній тут належний контроль за виконанням співробітниками режиму робочого дня. Так, 17 серпня на 5—10 хвилин запізнились на роботу інженер В. Шитов, стажер-дослідник Ю. Журавков (кафедра КіВРА), при цьому В. Шитов намагався видати себе за студента. На робочих місцях під час перевірки були відсутні навчальний майстер В. Кузнецов, В. Головченко (кафедра ААГ). В. Кузнецова, до речі, не було на роботі і в час другої перевірки, що відбулась че-

рез один день; ці факти не є фатальним збігом обставин, вони, на думку співробітників кафедри, результат небайдливого ставлення В. Кузнецова до дорученої справи. Старший науковий співробітник кафедри КіВРА А. Щербачук, як підтвердили члени кафедри, 19 серпня, начебто, знаходився на виробничому об'єднанні «Жовтень», проте письмових записів у кафедральних документах зроблено не було.

Подібні випадки харак-

терні і для інших служб інституту.

На більшості кафедр був самовільно змінений порядок роботи на період відпусток, співробітники приходять на роботу не о 8-й годині, а від 8 годин 30 хвилин до 9 години, цим самим «економлячи» робочий час. На кафедрах енергопостачання промислових підприємств міст і сільського господарства та нарисної геометрії немає журналістів приходу і залишення роботи. На кафедрі інженерної педагогіки з'являються на роботу епізодично, а співробітниця кафедри Агаркова в період перевірки на роботі не бу-

ла. Допускають запізнення співробітники кафедри автоматизації та інформаційно-вимірювальної техніки Дегтярьова і Ковтун, під час перевірки не були на роботі Плишко та Архіпов.

Перевірка проводилась в умовах, коли більшість викладачів і співробітників інституту були у відпустці, тому її можна вважати неповною, але й вона виявила, що з дисципліною в інституті не все гаразд.

В. КЛИМЧУК,
завідуючий сектором економії, бережливості соціалістичної власності.

НАРОДНИЙ КОНТРОЛЬ ДІЄ

ТАМ, ДЕ РІЧКА МЕСОЯХА

До Нового Уренгоя летіли з неабиякими пригодами. В Києві дізнались: рейс на Тюмень відмінили, летимо в Москву. В Москві після дванадцятої ночі «вирвали» сімнадцять білетів. Двом, тобто комісару Гені Енжеевському і мені, довелося чекати ще добу. Чекали на лавочці, штовхаючи один одного, щоб не заснути. Очі злипаються, ноги болять.

Але добу протримались, а вночі знову «бомбардували» касу. Нарешті — летимо!

Прокинулись, коли літак вже йшов на посадку в аеропорту Ягельне Нового Уренгоя. А звітди вже на АН-2 подались до Тазовського. Літак йшов низько і зовсім неподалік тих місць, де працював я два роки тому...

Через вікно роздивлялись Заполяр'я. Біля чорної смужки ріки Таз, де на схилах берегів залишились нагадуванням про зиму білі плями снігу, тулились один до одного, схожі на сірникові коробки, дерев'яні будиночки. Вражало все: і обшарпані холодними дощами будівлі, і дерев'яні тротуари, підняті над поверхнею землі на півметра, і велика кількість кудлатих собак, що влітку вештаються селищем без діла, але зимою «працюють» в нартах, і низьке, не схоже на наше, північне небо...

...Вінничан знайшли швидко. Всі бородачі, в фарбі, нещадно покусані комарами, але щасливі і життєрадісні. Нас частували справжньою юшкою, ми з насолодою їли і слухали останні тазовські новини.

Тазовський — селище велике, в якому живуть здебільшого ненці — корінні мешканці цих місць. Не правий я був у своєму першому враженні від цього далекого світу: виявилось, в центрі селища цивілізація вже зробила свій легкий розчерк у вигляді бетонного покриття головної вулиці. Є тут і великий рибзавод, який переробляє такі цінні сорти риби, як осетр, щука, омуль тощо.

Комашні було небагато, і ми раділи. Але радіти довелося недовго: вже наступного дня вісім бійців і я в тому числі в повному обмундируванні і з запасом провіанту попливли вгору по річці Таз, де на відстані 80 кілометрів містяться так звані Піски. Довго жартували над нами хлопці: от там комахи, так комахи!

Пливли довго: більше восьми годин. Пустинні береги, вкриті густими, соковитими, високими травами, низенькі кущі, схожі на нашу лозу, але з яблучним листям, карликові берези і, що найбільше вражало в цих суворих місцях — квіти. Нарешті, приїхали. На березі побачили кілька рублених хаток в два ряди до самої річки Месоаха, дерев'яну, давно не топлєну лазню, до якої ми ще здалеку прониклись найніжнішими почуттями, і немов для екзотики — три чуми.

Людей тут живе не більше двадцяти, багато собак. Нас поселили по-комарівськи: в так званому готелі — двокімнатній споруді без назви, але з кухнею. Освітлення тільки від двигуна, але ж був період б'лих ночей, навіщо нам

світло? Найголовніше, була банька, та ще й з парилкою. Лазню доручили мені, і наступного дня ми вже насолоджувались гарячими водними процедурами, а потім для ще більшого задоволення пірнали в крижану воду Месоахи.

Робота була нелегка: з бруса будували дім. Побутових зручностей тут, звичайно, ніяких, воду брали з річки. Але головне: комари і мошкери. Перші три ночі зовсім не спали: в кімнаті, як у великому вулику. Але згодом притерпілись, та й комашні поменшало... Улюблена розвага — рибалка. Ненець дід Андрій допоміг нам поставити сіть, а потім дав човна, і ми самі ловили рибу. Перший наш виллов — дві п'ятнадцятикілограмові щуки та інша така «мілкотка».

Останні дні видались негостинними: сильний вітер з дощем. Продукти кінчались, а катера все не було і не було. Три дні харчувались лиш рибою. А потім прийшов катер, і ми на день махнули в Тазовський, до своїх, на суп і кашу.

Наступного ранку знову повернулись в Піски. Дні летіли дуже швидко, і будинок наш ріс на радість людям. Працювали багато, так що часу тільки на сон і короткий відпочинок вистачало. Але все одно щовечора вів свого щоденника. Хотілось би зараз написати побільше, але точно знаю: не зможу. Для цього потрібен час, а там його не було.

Володимир ДІДЕНКО,
боєць студзагону «Схід».

ВІД РЕДАКЦІЇ: Цей лист писався за Полярним колом, де майже на самісінькому краю землі, біля північних морів, працював в маленькому селищі Тазовському студзагін вінничан-політехніків.

Володимир Діденко — студент радіотехнічного факультету. Крім радіотехніки, Володя захоплюється й літературою, пробує писати невеличкі оповідання. Одним з них «Небо, я і парашут» Володя дебютував на сторінках обласної молодіжної газети «Комсомольське плем'я» в червні цього року. Дебют виявився вдалим. Перша Володина «праба пера» сподобалась багатьом читачам своєю відвертістю, щирістю мови і почуттів.

Вірно, що з дублікацією цього листа і в нашої інститутської багатотиражки з'явиться новий, цікавий автор, в якого все ще попереду.

Що шукає студент в будзагоні? Той, хто хоч раз в житті одягав влітку будзагонівську штурмівку, підтвердить: студзагін для кожного свого бійця — це чудова можливість перевірити себе в найтяжчих умовах, визначити ступінь міцності свого характеру, ступінь готовності поступитись особистим заради колективного успіху. І лист, написаний Володею Діденком, теж про те, як в труднощах, в суворих умовах північного побуту гартувалися характери майбутніх інженерів.

ОБРИ ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

ВЕРСТАТ
СКОНСТРУЮВАЛИ учні

Конкуренцію з будь-яким серійним агрегатом витримає верстат, сконструйований і виготовлений учнями Вінницького МПТУ № 2. Таку оцінку новій роботі юних умільців дали досвідчені інженери, які побували на виставці технічної творчості училища.

Надвисокі оберти, безшумність в роботі надає верстату газовий підшипник, виготовлений самими хлопцями. Машина забезпечує високу продуктивність, точність обробки деталей. Її б охоче придбало будь-яке підприємство міс-

та. Але на всі подібні пропозиції надійшло відмовлення: вона потрібна училищу для обслуговування власного виробництва. Тут налагоджено випуск промислового верстатів. Для них надходять лише литво і двигуни. Всі інші деталі учні в готовляють в своїх майстернях. За рік з учбового закладу виходить 50 верстатів, які відправляються в усі кінці країни.

Потім у них удосконалюється продукцію майбутніх токарям, слюсарям, фрезувальникам, контро-

лерам ВТК допомагають їх шефи з Вінницького політехнічного інституту. В училищі створено конструкторське бюро, в якому хлопці працюють під керівництвом науковців з машинобудівного факультету. Тут ведеться розробка найбільш ефективних пристосувань, які полегшують і прискорюють технологічні операції.

Чимало раціоналізаторських розробок юних конструкторів, відзначених авторськими свідоцтвами, нашло практичне застосування на промислових підприємствах області.

НАШ КАЛЕНДАР

ДРУГ І ЗАХИСНИК НАРОДУ

В грудні виповнюється 150 років від дня народження видатної української революційно-демократичної письменниці Марка Вовчка.

Марко Вовчок — літературний псевдонім Марії Олександрівни Вілінської. Народилася вона в селі Єкатеринське (тепер Єлеський район Липецької області), в сім'ї дрібного поміщика. Початкову освіту здобула дома. Майбутня письменниця багато читала, вивчала іноземні мови. Протягом 1845—1848 рр. вона виховувалась у приватному пансіонаті в м. Харкові. Після його закінчення Марія Олександрівна оселилась в м. Орлі у своєї тітки К. П. Мордовіної, де часто збиралась представники прогресивної інтелігенції. Вона познайомилась з письменниками М. С. Лесковим і П. В. Киреевським, політичним засланцем О. В. Марковичем — учасником Кирило-Мефодіївського товариства.

На початку 1851 р. Марія Олександрівна одружилась з О. В. Марковичем і виїжджає з ним на Україну. Живе в Чернігові, Києві, Немирові (на Вінниччині). Разом з чоловіком записує народні пісні, вивчає побут селян, поступово накопичує багатий матеріал для майбутніх літературних творів. У 1857 р. в Петербурзі виходить збірка «Народні оповідання Марка Вовчка». Докладні увійшли оповідання «Сестра», «Гориня», «Викуп», «Свекруха», «Отець Андрій», «Максим Гримач», «Данило Гурч». Ніби сам народ заговорив у них про своє життя, про кріпацьку долю, про свій пекучий біль бажання визволитися від кріпацтва.

У січні 1859 р. Марко Вовчок переїжджає до Петербурга. В цей час у перекладі І. С. Тургенева виходять її «Українські народні расказы», збірка російських оповідань «Расказы из народного русского быта». Глибоко правдиві, пройняті співчуттям до українського і російського селянства, протестом проти кріпацтва, оповідання Марка Вовчка дістали високу оцінку Т. Г. Шевченка, О. І. Герцена, М. Г. Любова, О. І. Герцена, Чернишевського.

У Петербурзі відбулася зустріч Марка Вовчка з Т. Г. Шевченком. Своєю любов'ю і повагою до письменниці він висловив у вірші «Марку Вовчку», а також присвятив їй вірші «Сон» («На панщині, вченицю жала»). Коли в 1860 р. вийшов «Кобзар», примірник його Шевченко надіслав Марку Вовчку. Нині це видання зберігається в музеї

письменниці в Нальчику. Спілкування з Т. Г. Шевченком остаточно утвердило її на революційно-демократичних позиціях. Марко Вовчок присвятила Т. Г. Шевченку один з кращих своїх творів — антикріпацьку повість «Інститутка» (1860 р.). За оцінкою І. Я. Франка цей твір «належить до найкращих перлин нашої літератури».

У столиці письменниця познайомилась з багатьма діячами російської і української літератури. У 1859—1867 рр. Марко Вовчок жила за кордоном (у Франції, Німеччині, Швейцарії, Англії, Італії). Вона зустрічалась з М. Добролюбовим, О. Герценом, Л. Толстим, М. Менделєєвим, І. Сеченовим, спілкувалась з представниками польської і єврейської політичної еміграції.

У творах, написаних за кордоном, Марко Вовчок продовжує антикріпацьку тематику, відображає боротьбу народу проти гнобителів та іноземних загарбників («Три долі», 1861, «Кармелюк», 1865). У російських повістях і романах вона створила галерею сатиричних образів звороділих провінційних кріпацьких («Червоний король», 1860, «Тюлева баба», 1861, «Глухе містечко», 1862). У Парижі письменниця опублікувала французькою мовою сім казок і оповідань для дітей, у співавторстві з П.-Ж. Сталем написала повість для юнацтва «Слизкий шлях».

Повернувшись в Росію, Марко Вовчок разом з Д. Писаревим, М. Некрасовим, М. Салтиковим-Шчедріним брала участь у виданні журналу «Отечественные записки», де були опубліковані її романи і повісті — «Жива душа», (1868), «Записки причетника» (1869—1870), «Подорож всередину країни» (1871), «Тепле гнізденко» (1873), «В глушині» (1875). Та інші. У 1874 р. вийшов сатиричний збірник Марка Вовчка «Казки і бувальщини». Письменниця розвинула грабіжницьку реторіку 1861 р., антинародну сутність і облудну мораль духовенства, змалювала образи передових людей — борців проти соціальної несправедливості. В 60-х та в 70-х роках Марко Вовчок особливу увагу приділяла публікації з французької, датської, німецької мов. Протягом 1871—1872 рр. вона видавала журнал «Переводи лучших иностранных писателей», навколо якого об'єднала групу жінок — перекладачів. Марко Вовчок переклала на ро-

сійську мову 15 романів Ж. Верна, казки Х. Андерсена, а разом з Писаревим — книги «Життя тварин» А. Брема та «Походження людини» Ч. Дарвіна. Разом зі своїм другим чоловіком, дрібним урядовцем М. Лобановичем — Жученком на початку 1878 р. Марко Вовчок залишила Петербург і виїхала до нового місця його служби. Мандрувати довелося багату. Сім'я жила на Північному Кавказі, на Київщині, в Саратові. В ці роки письменниця видала збірання своїх творів у семи томах (1869—1899), опублікувала повість «Відпочинок на селі» (1899), оповідання «Воришка» (1900), «Хитрий Хаимка» (1902), «Зустріч» (1906), «Чортова пригода» (1902).

У кінці 80-х років Марко Вовчок відновила зв'язки з М. Г. Чернишевським, який високо цінував її талант. Письменниця з радістю зустріла революцію 1905—1907 рр. У 1906 році вона переїхала на Кавказ і оселилась в передмісті Нальчика, де минули останні місяці її життя. Смерть видатної письменниці, друга і захисника пригнобленого народу, викликала глибоку скорботу у передовій громадськості Росії і України.

Марко Вовчок відіграла надзвичайно важливу роль в процесі становлення української реалістичної прози. Вона піднімала у своїх творах живі, злободенні теми, продовжувала Шевченківську літературну традицію.

Спадщина Марка Вовчка займає значне місце в українській і російській літературі, вона яскраво свідчить про їх органічний зв'язок. Її твори перекладено багатьма мовами народів СРСР і зарубіжних країн. У Немирові і Нальчику відкрито музеї Марка Вовчка. Образ письменниці відтворений у романі О. Іваненко «Марі». За мотивами її повісті «Записки причетника» на Одеській студії знято художній фільм — «Життя святих сестер» (1982).

Твори Марка Вовчка друга і соратника Т. Шевченка, Чернишевського, Добролюбова, борця проти кріпацтва, збагатили нашу літературу. Образ письменниці живе в пам'яті народній.

За постановою Ради Міністрів УРСР від 12 квітня 1983 р. «Про 150-річчя з дня народження Марка Вовчка» створено Республіканський ювілейний комітет для підготовки і святкування ювілею письменниці.

Г. ГОРБАЧУК,
зав. відділом НТБ
ВПІ.

ОЖИВАЄ СЛАВА КОМСОМОЛЬСЬКА

Радісна подія відбулася нещодавно у хлопців і дівчат ліонського загону «Мені Л. Ратушної» Вінницької середньої школи № 17. Їм було вручено символічний ліонський галстук з написом «Вчитися жити, як Ляля» і автографами ветеранів партії і комсомолу.

Цей урочистий захід провівся у музеї комсомоль-

ської слави Поділля, який діє при міському Паладі ліонерів. Усі присутні з великим інтересом оглянули експозицію музею, яка розповідає про героїчну історію і славу сьогоднішньої комсомольської організації. Юні краєзнавці з допомогою ветеранів партії С. Т. Стехова, Г. Я. Война, І. В. Лаптева та інших зібрали десятки цікавих експонатів, воскрес-

ли з минулого немеркнучі сторінки боротьби і труда юнаків та дівчат Вінниччини. Благородна робота юних слідопитів відзначена почесною грамотою і вимпелом Ради комітету ветеранів Великої Вітчизняної війни.

«Новини Поділля».

Редактор
С. Джеджула

«За инженерные кадры»

— орган парткома, профкома, комитета ЛКСМУ и ректората Винницкого политехнического института.

Вінницька обласна адміністрація управління у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі: м. Вінниця, вул. Київська, 4. БЮ 03702. Зам. 3399.
Умови, друку, ар. 0,48, ту раж 1500. Адреса редакції 286021. м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 133, Політехнічний інститут.